

ГОРОБЕЦЬ І.В.,
кандидат історичних
наук, доцент
кафедри
регіональних систем
та європейської
інтеграції,
Дипломатична
академія України при
МЗС України

МАРТИНОВ А.Ю.,
доктор історичних
наук, професор,
провідний науковий
співробітник
відділу всесвітньої
історії і міжнародних
відносин Інституту
історії України НАН
України

УДК 327(73)47

В'ЄТНАМСЬКИЙ ФАКТОР АЗІЙСЬКОЇ ПОЛІТИКИ США

Міждержавні двосторонні відносини у сучасній Азії неможливо розглядати поза ширшим регіональним і навіть глобальним контекстом. Ключовими гравцями у регіоні залишаються не лише великі держави, такі як США, Китай, Японія, Росія, а й міжнародні інтеграційні об'єднання на зразок Асоціації держав Південно-Східної Азії (АСЕАН). Хиткий баланс сил та інтересів підтримується як «м'якою» силою, так і фактором ядерної зброї. Сучасний В'єтнам опинився на перехресті різних інтересів і впливів, що робить цю країну винятково важливою для азійської політики США.

Ключові слова: АСЕАН, Азія, В'єтнам, Китай, США, Росія, Японія.

Постановка проблеми. Століття тому лунали припущення, що центр протиріч світової системи міжнародних відносин неухильно зсувається до азійського регіону. Утім, Перша і Друга світові війни ще залишали Євроатлантичний ареал серед пріоритетів всесвітньої історії. Але особливо у другій половині ХХ століття спостерігалась тенденція до посилення значення азійських країн. Першим таким поштовхом стала Бандунзька конференція 1955 року. Зазначена тенденція стала явною після завершення періоду «класичної» «холодної війни» та зникнення біполярної системи міжнародних відносин. Значення азійсько-тихоокеанського регіону підсилювалось увагою до нього світового гегемона – США. Особливо ретельною була увага до цього регіону за двох президентських термінів Барака Обами (20 січня 2009 -20 січня 2017).

Огляд літератури. Основні дискусії навколо проблеми значення азійського-тихоокеанського регіону для реалізації інтересів США викладені у монографії З. Бжезинського «Стратегічне бачення. Америка і криза світової влади». Класик американської стратегічної зовнішньополітичної думки звертає увагу на піднесення Китаю та на важливість його стримування силами не тільки традиційного від 1945 р. американського союзника Японії, а й Республіки Корея та, можливо, В'єтнаму [1]. Російські дослідники переконують, що зміцнення лідерських позицій США в азійсько-тихоокеанському регіоні було стратегічним питанням для адміністрації Президента США Б. Обами [2]. Головним американським конкурентом в цьому процесі став Китай. Особливого напруження американсько-китайські відносини набули під час кризи 2016 р. навколо спірних островів у Південно-Китайському морі [3]. Після інавгурації 20 січня 2017 р. 45-го Президента США Дональда Трампа стало зрозуміло, що Китай залишається головним конкурентом США та намірам нового господаря Білого дому знову зробити Америку великою. 7 квітня 2017 р. під час переговорів у Вашингтоні Д. Трамп і китайський лідер Сі Цзінпін декларували наміри вибудувати толерантні двосторонні відносини. Утім, сам факт нанесення в цей же день американського ракетного удару по сирійській військовій базі засвідчив намір Д.Трампа вести справи із Китаєм з позиції сили [4]. **Мета статті** полягає у короткому огляді основних тенденцій сучасної азійської політики США у контексті нормалізації американсько-в'єтнамських відносин.

На початку квітня 2016 року китайський лідер Сі Цзінпін відвідав США. Безпосереднім приводом для його візиту була участь у саміті з питань ядерної безпеки. Присутність на цьому заході Сі Цзінпіна була особливо резонансною, зважаючи на бойкот саміту Володимиром Путіним. Тим самим Китай вкотре довів, що для нього нормальні відносини зі США важливіші за формальний «союз» із Росією. Китайці стурбовані непрости-ми відносинами зі США. Вагомим фактором для їхнього ускладнення стали проблеми спірних із Японією островів у Східнокитайському морі. Сполучені Штати різко виступили проти спроб Китаю максимально посилити свою військово-морську присутність також у районі спірних островів архіпелагу Спратлі. Сі Цзінпін закликав до взаємної поваги інтересів зі США. Він також продемонстрував готовність визнати перемогу демократичних

сил на Тайвані, але попередив США від підтримки ідеї офіційного проголошення незалежності Тайваню. Також сторони не знайшли спільної позиції у питанні захисту прав людини у Китаї. Пекін продовжує наполягати на відокремленні питань прав людини від конкретики бізнесового співробітництва зі США.

У Пекіні стурбовані тим, що американські еліти дедалі частіше «призначають» Китай на роль головного суперника Америки. Китайці, як можуть, від такої «честі» відмовляються. Правда, чим більш інтенсивними є американсько-китайські відносини у всіх сферах, тим більше проблем об'єктивно виникає. Новітній історичний досвід переконує китайців, що усі новообрані американські президенти розпочинали з досить різкої антикитайської риторики. Але дуже швидко прагматика повсякденної практики співробітництва почала вимагати нормалізації та конструктивну.

Важливим напрямком американської політики було максимальне послаблення євразійського трикутника Росії, Індії, Китаю, який з'явився як фактор міжнародних відносин одночасно з появою військ НАТО у Афганістані в жовтні 2001 року. Це не дивно, адже Афганістан є геополітичним перехрестям Євразії, тому на розвиток подій на цій території Москва, Делі і Пекін досить жваво реагують. Для Росії афганські проблеми відразу віддзеркалюються на ситуації в Центральній Азії та на Кавказі. Китай має резонанс від афганських подій у своєму мусульманському районі Сінцзян. Для Індії розвиток подій навколо Афганістану важливий з точки зору пакистанського фактору, а отже й становища у проблемному штаті Кашмір. Після 2001 року три великі євразійські країни створили й інші формати взаємодії. Мова йде насамперед про російсько-китайський альянс, оформлений у вигляді «Шанхайської організації співробітництва». Причому Китай не дуже зацікавлений у долученні до ШОС Індії, Ірану та Пакистану, адже у такому разі російська дипломатія у цій організації отримає ширше поле для балансування китайського впливу. Тож у 2009 році Росія ініціювала ще один формат «багатополярного світу» у вигляді неформального об'єднання БРІКС – Бразилії, Росії, Індії, Китаю та Південно-Африканської Республіки. Правда, принаймні Бразилія і Південно-Африканська Республіка у більшій мірі залежать від китайських інвестицій, аніж від Росії та Індії. Тому у сторонах великого євразійського російсько-індійсько-китайського трикутника саме Китай є

«гіпотенузою», яка зрівнює індійський та російський «катети». Водночас останнім часом кожна зі сторін цього трикутника дедалі рідше згадує про проект «багатополярного світу», віддаючи перевагу самостійній нормалізації відносин із демократичними країнами Заходу. Поки що далі за Китай та Росію у цьому процесі зайшла Індія. США розглядають саме Індію у ролі найбільшої демократії світу. Цю роль у повному обсязі намагається виконувати нинішній індійський прем'єр-міністр Нарендра Моді. Китай також проводить обережну політику щодо США та Євросоюзу. Тож з усієї великої євразійської трійки лише Росія залишається під дією режиму західних санкцій. Причому Китай та Індія досить обережно коментують російський курс щодо України, особливо після анексії Криму. Адже Китай має проблеми з Тайванем, з «автономними» Тибетом і Сінцзяном, Індія стикається із сепаратизмом у Кашмірі. Тому Китай та Індія намагаються максимально дистанціюватися від російського курсу на пострадянському просторі. За цих обставин не дивно, що благодатною темою для демонстрації російсько-індійсько-китайської солідарності стає питання боротьби з тероризмом. Терористична загроза дійсно становить спільний виклик безпеці кожній із цих великих євразійських держав. Утім, вони поки що досить обережно ставляться до ідеї тристоронніх спільних антитерористичних навчань. Зараз Росія проводить такі спільні навчання у двосторонньому форматі як з Індією, так і Китаєм. Натомість військово-політична недовіра між Індією і Китаєм залишається настільки потужною, що вони дуже обережно йдуть на зближення у сфері довіри у військовій сфері. Проте публічно-дипломатично Росія, Індія і Китай, звичайно, демонструють абсолютну солідарність щодо способів вирішення актуальних міжнародних проблем.

У травні 2016 р. Барак Обама відвідав В'єтнам. Прагматичній меті візиту не завадили навіть розбіжності між Ханоем і Вашингтоном щодо оцінок стану справ із захистом прав людини у В'єтнамі. Обидві країни зблизились на фоні китайських амбіцій. Звичайно, мова не йшла про військово-політичний союз між країнами, які у 1964-1975 рр. воювали. Але В'єтнам готовий тісніше співпрацювати зі США в торговельно-економічній сфері [5]. Обама став третім президентом США, який відвідав Ханой. До нього у 2000 р. там побував Б.Клінтон, а 2005 р. Джордж Буш молодший. Але тільки Обама привіз в'єтнамцям скасування ем-

барго на постачання американської зброї. Були підписані контракти на 16 млрд. дол., зокрема, Boeing продасть в'єтнамській компанії Vietjet 100 літаків, також був підписаний контракт на модернізацію авіаційних двигунів. Американці готові співпрацювати також у сфері енергетики. Сторони приступили до обговорення можливих закупівель американської зброї. Навіть сенатор Джон Маккейн звернувся до генсека КПВ Нгуєн Фу Чонга з пропозицією розвивати співпрацю в сфері військової безпеки. Американці де-факто підтримали В'єтнам проти Китаю у конфлікті за Парасельські острови та острови Спратлі. Показово, що російсько-в'єтнамські військово-технічні контракти останнього часу досягли суми 4,3 млрд. доларів. Але США готові скласти Росії конкуренцію на в'єтнамському ринку зброї. Наразі В'єтнам є другим після Китаю американським торговельним партнером у регіоні [6]. Причому валові показники американсько-в'єтнамської торгівлі майже вдвічі перевищують аналогічні показники російсько-в'єтнамської торгівлі. Символом поліпшення двосторонніх відносин між США і В'єтнамом є американський проект очистки в'єтнамської території від залишків американської хімічної зброї [7].

За результатами переговорів Барака Обами у Ханой сторони наголошували на важливості реалізації домовленостей зі створення Азійсько-Тихоокеанської зони вільної торгівлі. США також висловили занепокоєння посиленням зв'язків Асоціації співробітництва країн Південно-Східної Азії (АСЕАН) із Росією. Крім того, Барак Обама закликав В'єтнам обережніше ставитись до намірів Кремля відновити російську присутність на колишній радянській військово-морській базі Камрань. Американці нагадали, що антикитайську позицію в питанні спірних островів Спратлі займають вони та японці, а не Росія. Тому в'єтнамцям варто реалістичніше визначатись із союзниками та своїми зовнішньополітичними пріоритетами. Утім, В'єтнам у цьому сенсі намагається дотримуватись рівної віддаленості як від США, так і Китаю. Принаймні у Ханой не хочуть бути розмінною монетою у китайсько-американських суперечностях в Азії та намагаються використати їх у власних інтересах отримання переваг для себе від обох конкурентів.

Не менш знаковим виявився візит президента США Барака Обами до Японії. Насамперед він взяв участь у саміті країн «великої сімки», але не менш насиченою була й програма його пере-

говорів із японськими політиками. Барак Обама став першим президентом США, який відвідав Хіросіму. Він використав цю нагоду з метою нагадування про важливість ядерного роззброєння та зміцнення стабільності у світі. Зрештою, Барак Обама залишає своєму наступнику у Білому домі досить успішні справи в Азії. Азійський регіон за його президентства перетворився для Сполучених Штатів у ключовий як з економічної, так і з політичної точок зору. Причому Японія зберігає особливе становище у американській стратегії в Азії.

Правда, США так і не змогли запобігти перемозі на президентських виборах на Філіппінах популіста. 30 червня 2016 року відбулась інавгурація нового президента Філіппін 71-річного Родріго Дутерте. Він був скандальним мером портового містечка Давао. Багатьом філіппінцям Дутерте запам'ятався особистою участю у поліцейських операціях проти організованої злочинності. Ця перемога викликала жваву дискусію щодо перспектив філіппінської демократії. Близько трьох десятиліть минуло від часу втечі з країни корумпованого автократа Фердинанда Маркоса. Відтоді політична система країни функціонувала як корумпована олігархія. Р.Дутерте дуже ефективно експлуатував емоції розчарування філіппінців у місцевих елітах. Новий президент Філіппін вимагає від конгресу країни повернути смертну кару за злочини, пов'язані з наркотиками, згвалтуваннями, пограбуваннями. Правозахисні організації вже назвали Дутерте «президентом карателем». Утім, новий президент Філіппін не такий радикальний у зовнішньополітичних питаннях. Він не проти збереження на Філіппінах найбільшої в Азії американської військової бази Субік-бей. Попри це, у випадку реалізації більшої частини популістської програми Дутерте він стане головним болем вже для нового президента США Д.Трампа.

Наприкінці липня 2016 року нотки у симфонію геополітичного протистояння в Північній Азії внесли, майже одночасно, рішення Гаазького арбітражу та північно-корейські ракетні випробування. Обидві події отримали негайні оцінки з Пекіну. Китай відмовився визнавати легітимність рішення Гаазького арбітражу на користь Філіппін щодо належності архіпелагу Наньхай, тобто групи островів у Південно-Китайському морі. Аргументація Пекіну ґрунтується на тому, що саме Китай став першою державою, яка дала назву і початок вивчення архіпелагу Наньхай та встановив мирним шляхом юрисдикцію над ними, створивши, таким

чином, територіальний суверенітет і відповідні права та інтереси в Південно-Китайському морі. Після Другої світової війни Китайська Народна Республіка відновила свій суверенітет на цим архіпелагом. Пекін наполягає, що й надалі архіпелаг Наньхай треба вважати внутрішніми територіальними водами і прилеглою морською зоною, відповідно і спеціальною економічною зоною Китаю.

Водночас китайські власті демонструють готовність мирним шляхом вирішувати спірні питання за допомогою переговорів і консультацій з безпосередньо зацікавленими державами, беручи до уваги історичні факти і виключно до міжнародного права. Китай готовий укласти попередні домовленості з безпосередньо зацікавленими державами-сторонами щодо дослідження вищезгаданої морської зони, ведення взаємовигідної співпраці, щоб спільно захищати мир і забезпечити стабільність у Південно-Китайському морі. Китай підтримує свободу судноплавства і незалежного повітряного простору, яким користуються всі держави відповідно до міжнародного права.

Міністерство закордонних справ Китаю також визнало, що додаткове напруження у регіоні створюють запуски балістичних ракет, здійснені режимом Північної Кореї. Пхеньян заявив, що випробування відпрацьовували ймовірні удари по портах та аеродромах Південної Кореї, «куди вводяться засоби ядерної війни американського імперіалізму». Раніше Південна Корея і США оголосили про намір до кінця 2017 року розмістити на території Республіки Корея елементи протиракетної системи оборони. Уряд Японії, яка у липні 2016 р. головувала в Раді Безпеки ООН, домігся чергового засудження дій Північної Кореї. Показово, що китайські делегація при цьому утрималася, але не застосувала право вето, як держава постійний член Ради Безпеки ООН. Утім, ракетні випробування КНДР засвідчили обмеженість впливу Китаю на Пхеньян. Це не повинно дивувати, адже північно-корейська політична модель заточена на максимальне використання «внутрішніх резервів» і не дуже піддається зовнішньому впливу від санкцій. Звичайно, ці «резерви» не є невичерпними, але ніхто у світі наразі не спрогнозує, коли вичерпаються можливості існування для північно-корейського режиму і чого це вартуватиме для регіональної системи безпеки.

Улітку 2016 р. у столиці Лаосу місті В'єнтьян відбулась 49-та конференція міністрів закордонних справ країн-членів Асоціації держав Півден-

но-Східної Азії (АСЕАН). Наразі до АСЕАН входять десять країн Південно-Східної Азії: Таїланд, Індонезія, Сінгапур, Малайзія, Філіппіни, Бруней, М'янма, Лаос, В'єтнам, Камбоджа. Сумарно населення цих країн складає 560 мільйонів осіб, а обсяги торгівлі в межах АСЕАН перевищують 1,5 трильйони доларів США. У вересні поточного року має відбутися саміт глав держав і урядів країн-членів АСЕАН. До нього підготовлені рішення, які стосуються пропозицій щодо територіальних суперечностей у цьому регіоні, екстремізму і тероризму, змін клімату, проблем біженців. Міністр закордонних справ Камбоджі заблокував пропозицію своїх колег з Філіппін і В'єтнаму, які пропонували включити до рішень зустрічі положення про засудження позиції Китаю, який не визнає рішення Гаазького арбітражу щодо спірних островів у Південно-Китайському морі. Також участь у роботі форуму взяли делегації країн-партнерів АСЕАН. Зокрема, відбулись переговори у форматі АСЕАН плюс Китай, Японія, Республіка Корея. Окрім цих держав, також участь у форумі взяли делегації США, Індії, Росії, Австралії та Нової Зеландії. На форумі АСЕАН констатували, що окрім прямих військово-політичних протиріч між членами цієї організації та Китаєм, не меншу загрозу регіональній безпеці становить тероризм. Адже до цього об'єднання входять країни, населення яких сповідує різні релігії. Більшість населення Брунею, Індонезії, Сінгапуру, Малайзії сповідує іслам. Однак, найбільш нестабільною є ситуація в Індонезії, де про себе вже неодноразово нагадували прихильники «Ісламської держави». У Таїланді буддиська більшість населення не завжди мирно співіснує з мусульманською меншістю, чия терористична активність негативно позначається навіть на тайському туристичному бізнесі. Натомість на переважно католицьких Філіппінах з перемінним результатом триває боротьба урядових військ із ісламськими сепаратистами. Більш-менш стабільно конфесійна ситуація виглядає у В'єтнамі, Лаосі та Камбоджі, але дві останні країни досі сподіваються на допомогу партнерів заради стимулювання своєї економіки. Тож у вересні главам держав-членів АСЕАН буде щодо обговорити.

Аналітики світової політики розходяться у оцінках причин радикалізації поведінки нинішнього керівництва Корейської Народно-Демократичної Республіки. Фактом є його наполегливе бажання нагадати про себе світовому співтовариству демонстративно девіантною (такою, що не

відповідає ustalеним зразкам) поведінкою. Північнокорейський диктатор Кім Чен Ін наполегливо намагається усім довести, що він має не лише ядерні боєзаряди, а й ракетносії, здатні донести їх до потрібних цілей за тисячі кілометрів від КНДР. З цієї метою ця країна проводить серію випробувань балістичних ракет, кожне з яких стимулює бурхливу реакцію у сусідніх країнах, насамперед у Республіці Корея та Японії. Але останнім часом не прогнозована поведінка Північної Кореї все більше дратує й Китай. Пекін дуже невдоволений тим, що північні корейці вирішили зіпсувати китайцям проведення саміту «великої двадцятки» та провести напередодні цієї історичної події чергові випробування балістичних ракет.

Реагуючи на ці події, 24 серпня 2016 року у Токіо зустрілися міністри закордонних справ Японії, Китаю та Республіки Корея. Цю зустріч стимулювала чергове випробування північними корейцями ракети середньої дальності, яка пролетіла у безпосередній близькості від берегів Японії. Дипломати трьох провідних азійських держав вкотре засудили дії Пхеньяна та закликали КНДР дослухатися до рекомендацій Ради Безпеки ООН. Не менш цікавий аспект токійських переговорів стосувався можливої угоди про створення зони вільної торгівлі між Китаєм, Республікою Корея та Японією. На заваді цьому проекту залишаються неузгоджені військово-політичні проблеми. Вони добре відомі. Це насамперед японсько-китайські територіальні суперечності, присутність на японській території американських військових баз, а також плани США розмістити на території Республіки Корея високоточну систему протиракетної оборони. Але чергові «сюрпризи» від КНДР можуть нівелювати ці суперечності та спровокувати дійсно радикальну зміну розстановки сил у регіоні. Поки що здається, що Китай неготовий остаточно і повністю відмовитись від економічної підтримки режиму КНДР, без якої він давно би вже зник з політичної карти світу. У Пекіні вважають, що суттєва дестабілізація становища на корейському півострові абсолютно не відповідає китайським інтересам, ані з військово-стратегічної, ані з економічної точки зору. Адже у разі об'єднання двох корейських держав у регіоні виникне серйозна економічна потуга із ядерною зброєю. Це зробить неминучим й перетворення Японії на ядерну військову державу. Китаю, зважаючи на усі його політичні протиріччя з Японією, це абсолютно не потрібно. Крім того, підприємства обох корейських держав

є субпідрядниками багатьох китайських підприємств, крім того, з КНДР Китай отримує важливі мінеральні ресурси. Тому радикальна військова дестабілізація ситуації автоматично б'є як по безпеці Китаю, так і по його економічним інтересам. Зрештою, саме ці прагматичні економічні інтереси підштовхують «традиційних ворогів» Китай, Республіку Корея та Японію вести мову про створення зони вільної торгівлі. Цього від політичного керівництва цих країн наполегливо вимагає бізнес, який давно і тісно інтегрований і вимагає, аби політична конкуренція «за старшинство» не заважала бізнесу отримувати прибутки. Час покаже, чи бізнес у регіоні перемаже політику, або буде як ще вже неодноразово було, тобто політика диктуватиме свої умови бізнесу.

20-21 листопада 2016 року у столиці Перу Лімі відбувся саміт Азійсько-тихоокеанського економічного співтовариства (АТЕС). Зазначене економічне об'єднання було створено на початку 1990-х років як інструмент забезпечення міжрегіональних зон вільної торгівлі. Але вже тоді було зрозуміло, що США, їхній найближчий азійський союзник Японії з одного боку, Китай і його молодший військово-політичний партнер Росія з іншого боку, будуть досить жорстко конкурувати. Принаймні впродовж останньої чверті століття США та Японія доклали чимало зусиль, аби обмежити вплив у регіоні Китаю. Влітку 2016 року була підписана угода про Транс-тихоокеанське партнерство, до якої приєдналися США, Канада, Мексика, Перу, Чилі, Японія, Малайзія, Бруней, Сінгапур, В'єтнам, Австралія та Нова Зеландія. Китай і Росія після цього стали почуватись другорядними гравцями у цьому регіоні. Але результат президентських виборів у США, на яких переміг Дональд Трамп, поставив під питання долю угоди про Транс-тихоокеанське партнерство. Адже Трамп досить рішуче налаштований на створення нових робочих місць у США та критично оцінив зусилля адміністрації Барака Обами створити не лише Транс-тихоокеанське партнерство, а й Трансатлантичну зону вільної торгівлі між США та ЄС. Напередодні саміту у Лімі японський прем'єр-міністр Сіндзо Абе мав зустріч з Дональдом Трампом, після якої закликав продовжити процедуру ратифікації Угоди про Транс-тихоокеанське парт-

нерство країнами, які її підписали. Головним аргументом на користь цього є той факт, що частка країн Транс-тихоокеанського партнерства у світовому валовому продукті може сягнути сорока відсотків і третини обороту світової торгівлі. Але невдоволеними від Транс-тихоокеанського партнерства залишаються Росія і Китай. Їхні лідери Володимир Путін і Сі Цзіньпін закликали інших учасників саміту у Лімі створювати «ширшу зону вільної торгівлі». Взагалі Росія використала саміт АТЕС у Лімі як дипломатичний привід для нагадування про «порочну практику» економічних санкцій, які перешкоджають об'єднати економічний потенціал Євросоюзу, Росії і Китаю. Але інтенсивні контакти Володимира Путіна з азійськими лідерами засвідчили, що, попри зусилля посіяти розкол у регіоні, Росія і на цьому саміті не вирішила більшості своїх проблем. Крім того, додатковим фактором невизначеності у регіоні залишається корейське питання. Останнім часом, незважаючи на гру з ядерною зброєю Північної Кореї, загострюється внутрішньополітичне становище у Південній Кореї. У Сеулі та інших містах цієї країни понад три тижні тривають масові протести з вимогою відставки президента Республіки Корея Пак Кин Хе, яку звинуватили у корупції та піддали імпичменту. Тож серед протиріч і проблем, які необхідно розв'язувати в процесі створення трансатлантичної зони вільної торгівлі залишаються не лише питання геополітичної конкуренції між великими азійськими державами, різні бачення гео економічної стратегії, непогодженість факторів лібералізації торгівлі і спроб повернення до торговельного протекціонізму, а й традиції корупції. Вести мову про прояснення ситуації з динамікою гео економічної конфігурації в Азії можна буде лише після остаточного визначення зовнішньополітичних пріоритетів адміністрації Дональда Трампа. Він має намір вибудувати досить жорсткий курс щодо Китаю, заради якого йому доведеться зміцнювати не лише союзницькі відносини із Японією, а й повернутись до традиційного курсу США, спрямованого на недопущення появи однієї або декількох держав, які намагатимуться посилити свій вплив у Євразії. Посилення контролю США над азійсько-тихоокеанським регіоном буде у цьому сенсі визначальним питанням.

ПОСИЛАННЯ:

1. Бжезінський Збігнєв. Стратегічне бачення. Америка і криза світової влади. – Львів, 2012. – 168 с.
2. Политика США в азиатско-тихоокеанском регионе в период администрации Б. Обамы / Отв. ред. Б.А. Ширяев, И.А. Цветков, Я.В. Лексютина. – СПб, 2012. – 260 с.
3. Chengxin Pan. The South China Sea Ruling: Who Really Won? // <https://www.thediplomat.com/2016/07/the-south-china-sea-ruling-who-really-won/>
4. Briefing by Secretary Tillerson, Secretary Mnuchin, and Secretary Ross on president Trump's Meeting with president Xi of China // https://www.whitehouse.gov/the-press-office/2017/04/17/briefing_by_secretary_Tillerson_secretary_mnuchin_and_secretary_ross
5. Скосырев В. Обама хочет превратить бывшего врага в союзника // Независимая газета. – 2016. – 23 мая.
6. Литовкин В. Соблазнение Ханоя // Независимое военное обозрение. – 2016. – 17 июня.
7. Виноградов Б. Какое наследство оставил Обама во Вьетнаме // Независимая газета. – 2017. – 27 марта.

Gorobets Igor, Martynov Andrei. Vietnamese Factor of the US Policy in Asia / Diplomatic academy of Ukraine, Ministry of Foreign Affairs of Ukraine, Leading Researcher of the National Academy of Sciences of Ukraine

Interstate relations in modern Asia cannot be considered outside of a broad regional and global context. Key regional players include not only the great powers, such as the United States, China, Japan and Russia but also international integration associations, such as the Association of Southeast Asian Nations (ASEAN). The unstable balance of power and interests is maintained both by a “soft” force and by a nuclear weapons factor. Modern Vietnam appeared at the crossroads of various interests and influences, which makes this country extremely important for the US policy in Asia.

Key words: ASEAN, Asia, Vietnam, China, United States, Russia, Japan.

Горобец І.В., Мартынов А.Ю. Вьетнамский фактор азиатской политики США / Дипломатическая академия Украины при МИД Украины, Институт истории Украины НАН Украины

Межгосударственные отношения в современной Азии невозможно рассматривать вне широкого регионального и глобального контекстов. Ключевыми игроками в регионе остаются не только великие державы США, Китай, Япония, Россия, но и международные интеграционные объединения типа Ассоциации государств Юго-Восточной Азии (АСЕАН). Нестабильный баланс сил и интересов поддерживается как «мягкой» силой, так и фактором ядерного оружия. Современный Вьетнам оказался на перекрестке различных интересов и влияний, что делают эту страну исключительно важной для азиатской политики США.

Ключевые слова: АСЕАН, Азия, Вьетнам, Китай, США, Россия, Япония.

Стаття надійшла до редакції: 20.02.2017

Рекомендовано до друку: 03.03.2017